

Itinerari del canal del Cairat, des de la presa fins a la fàbrica

Aquesta guia vol ser una eina útil per a totes les persones interessades a conèixer el recorregut que feia el canal del Cairat, des del seu origen a la presa del Cairat fins a la seva arribada a la fàbrica. Una presa sobre el Llobregat i un canal de més de 4 km de longitud, construïts entre finals dels anys 70 i començaments dels 80 del segle XIX i que van significar la realització d'una obra d'enginyeria única per a la seva època. Ens apropem al traçat del canal a través d'uns quants punts d'observació de fàcil accés, la majoria d'ells a peu de carretera. És un itinerari pensat per fer-se en cotxe, amb algunes aproximacions a peu, quan s'escaigui.

Punt núm.1: La presa del Cairat

A l'alçada de Ca n'Estruch Nou (ctra. B-113 km.1), a la dreta, agafarem un corriol que en 10 minuts ens portarà a la presa del Cairat. Veurem la central hidroelèctrica al peu d'aquesta, en funcionament des de 1903 i una mica més avall, la presa sobre el Cairat inaugurada pel Josep Puig i Llagostera el 1879.

Punt núm. 2: Santa Margarida del Cairat

Ens aturarem a l'alçada de l'ermita de Santa Margarida del Cairat (ctra. B-113, km.2). Des de l'ermita, a banda de veure una de les esglésies preromàniques més antigues de la comarca, contemplem una vista panoràmica immillorable sobre el riu Llobregat, del congost i la presa del Cairat i d'altres punts d'interès geogràfic del terme d'Esparreguera (masia de can Tobella, el cim de la Socarrada, el Tossal Rodó, el cul de la Portadora, etc.). També es veu el traçat dels FFCC i el camí de les salmorres que venen des de Sallent.

Punt núm.3 : Punt d'observació del canal i de la galeria subterrània

Ens aturem a la ctra. B-113, una mica més avall del Km. 4 i uns 150m. abans d'arribar a un senyal d'estop. Aquí tenim dos punts d'observació a banda i banda de la carretera. A la banda de muntanya veurem una secció del canal a cel obert en forma d'U (180 cm d'alçada i 300 cm d'amplada) tot just abans d'entrar en una galeria subterrània. A l'altra costat de la ctra., podem endinsar-nos fàcilment en una altra galeria i

caminar pel seu interior uns 20 metres. Podem veure molt bé la tècnica constructiva de la galeria, hem de tenir present que el canal de 4 km era subterrani en la major part del seu recorregut.

Punt núm.4: Plaça de l'ermita de Can Vinyals

A la cruïlla de carrers que es troben a la plaça de l'ermita de Can Vinyals, a la nostra dreta, podem observar, tot i que queda una mica amagat, un fragment de la part superior de la galeria que passava per aquí. És interessant observar la tècnica emprada en la construcció de la volta.

Punt núm.5: Vista del canal de desguàs des de la carretera

Baixant per la carretera des de can Vinyals, a l'alçada d'un petit pont i tot just abans d'arribar a la part alta de la colònia obrera de Can Sedó, es troba el canal de desguàs. En aquest tram el canal s'ha convertit en un esvelt aqüeducte, i aprofitant la riera que existia en aquest punt, just abans d'arribar a la fàbrica, es va construir un canal de desguàs que buscava desviar l'aigua

que circulava pel canal quan era necessari. La seva funció era impedir el pas de l'aigua quan s'havien de fer obres de manteniment a la turbina i calia que la canonada estigués eixuta. Uns metres més avall es veu l'edifici de l'antic escorxador de la colònia, construït fora del recinte habitat en els anys 40, del segle passat. En l'actualitat, la gran vegetació que ha crescut dificulta la seva visió.

Punt núm.6: Arribem a l'alçada del canal de desguàs

Uns 200 m. més avall, deixarem la carretera asfaltada i pujarem caminant per una petita pista de terra que ens porta una mica més amunt de l'aqüeducte que hem vist abans des de la carretera. Aquesta pista antigament formava part de la via que connectava Esparreguera amb Monistrol de Montserrat. Mentre pugem, a la nostra esquerra podrem veure de molt a prop dues torres de ventilació de la galeria subterrània. També podrem veure les modificacions que en els anys 80 es van fer en el canal per convertir-lo en un dipòsit que portés aigua a les cases de la Colònia. Una mica més endavant torbarem a la nostra dreta l'aqüeducte que hem vist abans i el podem

observar des d'una altra perspectiva. Tot plegat, ens permet fer algunes valoracions sobre l'estat de conservació i manteniment del canal del Cairat en alguns dels seus trams més significatius.

Punt núm.7: Punt d'observació del canal des de la pista que puja a l'església del Puig

Un dels millors punts d'observació del canal del Cairat, abans d'entrar dins del recinte industrial de Can Sedó, el tenim pujant per la pista que ens porta fins a l'església del Puig. Des d'aquí veiem la corba que fa l'aqüeducte abans d'entrar a la fàbrica, podem observar com es va cobrir el canal en aquest tram i les torres de ventilació que es van construir. També es pot veure la modificació que es va fer de l'aqüeducte a finals del segle XIX, quan es va anular la primera turbina i es va instal·lar, concretament l'any 1899, la turbina Planas, que és la que veiem actualment en el Museu.

EL CAMÍ DE L'AIGUA

Guia de l'itinerari del canal del Cairat, des de la presa fins la fàbrica

